

خرداد ۱۴۰۵

گزارش تحلیلی

بازنمایی انسداد تنگه هرمز در اندیشه‌های آمریکایی

ابعاد راهبردی جنگ تحمیلی سوم

رصدخانه اندیشه‌ها

رصد خانه اندیشکده ها

عنوان: بازنمایی انسداد تنگه هرمز در اندیشکده‌های آمریکایی

ناظر طرح: دکتر احسان کیانی

نویسنده: علیرضا کاظمی رنانی

طرح جلد و صفحه آرای: علی حکیمی

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۴۰۵

همه حقوق این اثر برای رصدخانه اندیشکده‌ها محفوظ است.

در صورت تخلف، پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، چهار راه ولیعصر، قبل از برادران مظفر، پ ۹۰۷

صندوق پستی: ۱۴۱۶۹۳۵۹۵۱ | تلفن: ۰۶۴۴ ۰۶۶۹۸ ۰۲۱ | <https://rasadkhone.ir/>

مقدمه

تنگه هرمز، مسیر باریک ۳۹ کیلومتری که خلیج فارس را به دریای عمان و اقیانوس هند متصل می‌کند، یکی از کلیدی‌ترین آبراه‌ها برای عبور و مرور جریان انرژی و کالا شناخته می‌شود. این تنگه در باریک‌ترین نقطه خود تنها ۳۹ کیلومتر عرض دارد، اما خطوط کشتیرانی تعیین شده تنها حدود ۳.۷ کیلومتر در هر جهت عرض دارند.^۱ به طور معمول، حدود ۲۰ درصد از نفت خام مصرفی جهان و تقریباً یک‌سوم از کل تجارت نفت دریایی از این گذرگاه عبور می‌کند.^۲ افزون بر نفت، این تنگه همچنین حدود ۲۰ درصد از گاز مایع (LNG) جهان را ترانزیت می‌کند. از سوی دیگر، نزدیک به ۲۰ تا ۳۰ درصد از صادرات جهانی کود از جمله ۲۳ درصد آمونیاک و ۳۴ درصد اوره نیز از همین آبراه عبور می‌کند.^۳

تا پیش از وقوع جنگ رمضان، جریان عبور و مرور از این تنگه به صورت آزاد جریان داشت، اما وقوع جنگ رمضان و تهدیدات از سوی دشمن آمریکایی - اسرائیلی، باعث ایجاد یک تغییر پارادایم اساسی در مدیریت تنگه هرمز شده است. حمله محور آمریکایی - اسرائیلی به ایران که به شهادت رهبر معظم انقلاب، آیت‌الله سید علی حسینی خامنه‌ای، جمعی از فرماندهان نظامی، مقامات سیاسی و شمار زیادی از مردم غیرنظامی انجامید، همراه با تهدید به نابودی مراکز موشکی و هسته‌ای، ایران را بر آن داشت تا با اعمال کنترل بر تنگه هرمز، از ریسک‌های ناشی از پذیرش جنگ بکاهد و با اجرای عملیات‌های رزمی نامتقارن، دشمن را به چالش کشیده و آن را در رسیدن به اهداف مدنظر خود از این جنگ ناکام گذارد. وابستگی شدید جهان به این گذرگاه دریایی، این فرصت راهبردی را به ایران داد که از «تهدید به بستن تنگه» به عنوان اهرمی برای مقابله با فشارهای خارجی استفاده کند. بدین ترتیب، بستن و مدیریت تنگه هرمز توسط ایران، عمیق‌ترین بحران انرژی از دهه ۱۹۷۰ را رقم زد و معادلات امنیتی و اقتصادی جهان را به چالش کشید.

گزارش پیشرو در نظر دارد به بازنمایی، توصیف و تحلیل ابعاد بحران تنگه هرمز از منظر اندیشکده‌های آمریکایی پردازد و مهم‌ترین راهکارهای پیشنهادی این اندیشکده‌ها برای مدیریت و رفع این بحران را بررسی کند. این گزارش‌ها که در بازه زمانی ۳ مارس ۲۰۲۶ تا ۳۰ آوریل ۲۰۲۶ منتشر شده‌اند، وضعیت بحران را از نخستین روزهای

^۱ (<https://www.hudson.org/foreign-policy/global-consequences-strait-hormuz-closure-luke-coffey>)

^۲ (<https://www.cfr.org/articles/strait-hormuz-us-iran-maritime-flash-point>)

^۳ (<https://www.csis.org/analysis/iran-fertilizer-and-food-security-risks-impacts-and-policy-responses>)

انسداد تنگه تا تحولات پسینی چون محاصره دریایی ایران توسط آمریکا و تلاش‌ها برای بازگرداندن این آبراه بین‌المللی به وضعیت پیش از جنگ رمضان روایت می‌کنند.